

Projecte educatiu de l'Escola Lliure el Sol

Gener de 2013, actualitzat a octubre 2020

1. PREÀMBUL

El Projecte educatiu que aquí es presenta pretén definir de forma integral tots aquells aspectes essencials que intervenen en la definició i el desenvolupament de l'Escola Lliure El Sol. Així doncs, tot i que es fa especial èmfasi en la descripció del seu marc ideològic, aquest document incorpora també qüestions que s'identifiquen amb altres àmbits.

El Projecte educatiu de l'Escola Lliure El Sol parteix de l'assumpció del següent marc conceptual:

- **Marc ideològic:** Les idees, els principis i els valors que emmarquen la missió de l'entitat i li confereixen uns trets diferencials
- **Marc Pedagògic:** Les activitats que es porten a terme (tipologia, continguts, mètodes, tècniques, mitjans...), les metodologies educatives, el concepte de l'educació i de l'infant i els principals referents pedagògics.
- **Marc Estratègic:** La viabilitat i el desenvolupament de l'entitat. La definició de línies de treball orientades a assolir uns objectius a mig i llarg termini en un context social i polític.
- **Marc organitzatiu:** La disposició dels recursos (humans, d'infraestructura, tècnics...) per a l'assoliment dels objectius i el desenvolupament efectiu de les activitats.

A l'Escola Lliure el Sol tenim un compromís ferm amb la transformació social a través de l'educació i formació promovent l'activisme i el voluntariat des de diferents àmbits:

- **Associacionisme:** Els orígens de l'escola i la naturalesa de les principals entitats sòcies provenen de l'associacionisme educatiu i és en aquest àmbit en el que tenim més coneixement i experiència. Desenvolupem formació enfocada a promoure el fet associatiu, a enfortir el que ja hi ha i específicament en els projectes d'educació en lleure de base voluntària.
- **Economia Social i Solidària:** Som cooperativa per coherència amb els nostres valors, amb la formació que fem i amb com ens organitzem. Desenvolupem formació per promoure el cooperativisme i l'economia solidària entre els públics als que ens adreçem des d'una perspectiva educativa.
- **Justícia Global:** Compartim valors transformadors amb l'educació per la justícia global i enfoquem la nostra formació vinculant aspectes globals amb la realitat més local. Estem compromesos amb apropar l'àmbit de la justícia global i l'associacionisme educatiu a través de projectes i la formació.

2. L'HORIZZÓ MILITANT: MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

2.1. La història

L'escola és una institució no lucrativa fundada per la Fundació Ferrer i Guàrdia i Esplais Catalans el 15 de gener de 1992 i que immediatament s'acredita com a escola de formació d'educadors en el lleure. Al llarg d'aquests 20 anys s'hi han associat progressivament l'Associació de Casals i Grups de Joves de Catalunya, la Fundació Terra, Acció Escolta de Catalunya, la Joventut Europea Federalista, XarxaTeneu, Cooperació i Encís SCCL.

El 2012 l'Escola signa un conveni de col·laboració amb l'Associació de Mestres Rosa Sensat, que facilita l'intercanvi de coneixement, recursos i projectes i es concreta amb el trasllat de seu a l'actual a l'avinguda de les Drassanes 3-5.

El 2019 inicia un procés de transformació en l'actual cooperativa de serveis de formació degut a tenir una forma jurídica obsoleta i per la voluntat de tenir una organització interna més coherent amb els propis valors.

2.2. Missió, visió i valors

L'Escola Lliure el Sol som una cooperativa de serveis de formació al llarg de la vida que impulsem el coneixement i el creixement d'entitats i de persones vinculades a l'educació popular i l'economia social i solidària a través de metodologies actives i transformadores, enfortint-ne la llibertat de pensament i el compromís social.

Treballem per ser l'instrument de formació del moviment associatiu i de l'economia social solidària, donant resposta a les seves necessitats, fent d'altaveu de les entitats, aportant una mirada crítica a la realitat i participant dels debats socials i educatius mitjançant pràctiques i metodologies transformadores de l'educació popular.

Aquests són els nostres valors:

EDUCACIÓ POPULAR L'educació és la pràctica de la llibertat al llarg de la vida de les persones, tenint en compte la persona i les condicions en les que viu i es basa en el diàleg i el vincle educatiu. El fet educatiu necessita de la vivència i implica al conjunt d'individus i actors que conformen la comunitat.

LLIUREPENSAMENT Defensem la inexistència d'una veritat absoluta i per tant és imprescindible el dret individual i col·lectiu al lliure examen de totes les qüestions i expressions. Promovem l'educació en i per al pensament crític com a motor d'emancipació individual i col·lectiva.

ASSOCIACIONISME Entenem l'associacionisme com a una de les expressions de la societat civil organitzada per resoldre les pròpies necessitats i transformar la realitat per millorar la qualitat de vida de la comunitat a través de la participació

FEMINISME Treballem per combatre les desigualtats del món on vivim des d'una mirada interseccional i incorporant la perspectiva feminista a totes les nostres accions per tal de donar visibilitat i contribuir a construir una societat més justa i equitativa.

COOPERATIVA Treballem per promoure la qualitat democràtica a les organitzacions i entenem el nostre projecte a partir de l'adhesió voluntària de les entitats i les formadores, i comptem amb el seu compromís i participació activa.

COMPROMÍS Compromís amb les entitats sòcies per a qui desenvolupem el pla de formació. Compromís amb l'alumnat per desenvolupar accions formatives de qualitat. Compromís ètic en la gestió dels recursos. En definitiva, compromís per a una formació crítica i compromesa en els àmbits de l'educació popular, l'associacionisme i l'economia solidària.

L'Escola Lliure El Sol pren el compromís en la promoció de les condicions indispensables perquè els valors anteriors tinguin vigència real i efectiva.

El nom reflecteix simbòlicament el projecte:

- **Escola.** Perquè també vol recuperar el seu significat original, procedent del grec, escolé, que significa moment d'esbarjo, fins i tot de diversió.
- **Lliure.** Perquè s'inscriu en el terreny de les associacions no governamentals, i lluny de dependències, renúncies i dogmes. I també perquè es practica la llibertat de càtedra.
- **El Sol.** Perquè com ell, pretén il·luminar amb la raó el treball de la gent altruista i voluntària. A més, és el símbol de l'equilibri ecològic i garantia d'una millor qualitat de vida.

2.3. Què fem?

- Formació per activistes, dirigents, treballadores i formadores de les entitats sòcies de serveis.
- Formació per a professionals i activitats vinculades d'empreses o entitats als àmbits d'actuació de l'escola.
- Estudis i recerca per a l'elaboració de materials didàctics i accions formatives d'acord a l'objecte de l'escola.
- Generar espais de debat i visió crítica sobre la renovació pedagògica i altres qüestions rellevants per a les sòcies de serveis.
- Intercanviar coneixement amb altres organitzacions socials i institucions públiques o privades.

2.4. Com ho fem? Objectiu estratègics

El pla estratègic de l'Escola està estructurat a partir dels següents eixos a partir del qual se'n desprenen els diferents objectius estratègics:

Eix 1: FORMACIÓ AL LLARG DE LA VIDA

Impulsem el debat i la formació especialitzada i de qualitat en els àmbits de l'associacionisme, l'educació i l'economia social i solidària. Partint de l'experiència en la formació de Joves en el món de l'educació en el lleure i l'associacionisme obrim el nostre catàleg per arribar a les diferents etapes vitals de les persones que es dediquen als àmbits sobre els que treballem.

Eix 2: PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE

Treballem per formar persones per a que esdevinguin competents en diferents àmbits de la vida. L'alumnat és el centre de la nostra acció educativa i treballem per oferir una formació de qualitat, vivencial i adaptada al context i personalitzada. Posem especial èmfasis a la formació de les entitats membres per tal que respongui a les seves necessitats i interessos.

Eix 3: COOPERATIVA

La nova organització interna de l'escola respon a una voluntat de democratitzar el projecte i de generar més i millors espais i canals de participació de les entitats membres i del claustre.

Eix 4: GESTIÓ SOSTENIBLE

Per dur a terme la nostra tasca necessitem un sistema de gestió que funcioni i disposar d'eines al servei i de suport per oferir una formació de qualitat i que respongui a la demanda i necessitats de clients i del sector. Així mateix una escola de formació transformadora com la nostra ha de vetllar perquè la gestió del dia a dia sigui coherent amb els valors i principis del seu ideari.

3. ÀMBITS FORMATIUS

L'Escola Lliure El Sol articula la seva oferta formativa en dotze àrees de coneixement que responen a la seva trajectòria de treball associatiu amb les entitats membres, sobre les quals s'estableixen estratègies continuades de qualitat i innovació.

- **Educació en el Lleure:** formació sobre diferents àmbits relacionats amb l'educació popular i transformadora com poden ser foment de la participació, pensament crític, perspectiva de gènere, sostenibilitat ambiental o salut.
- **Organització i Qualitat democràtica:** Formació orientada a la planificació i organització interna coherent amb els valors del projecte com pot ser gestió d'equips, comunicació i transparència, gestió econòmica, participació o treball en xarxa.

La formació adreçada a les entitats sòcies s'organitza a través del **Pla de Formació** específic que està estructurat en 4 programes orientats als diferents públics existents:

- Programa Marta Mata per a activistes de les entitats de base (monitors/es, caps i casaleres)
- Programa Teresa Claramunt per a dirigents de les entitats sòcies.
- Programa Anselm Clavé per a formadors/es del claustre de l'Escola.
- Programa Joan Sales per a treballadors/es de les entitats sòcies.

Aquest programa parteix de les necessitats específiques de les entitats i incorpora tot el coneixement i metodologia pròpia de l'Escola.

4. COM HO FEM?

L'activitat de l'Escola Lliure El Sol es desenvolupa a partir de tres grans trets diferencials: un mètode flexible en el disseny i avaluació de la formació, una línia pedagògica racionalista i una estructura dinàmica.

4.1. Eixos transversals

Una de les maneres de concretar els valors que promovem a l'acció formativa que desenvolupem és a través dels eixos transversals presents en totes les formacions de l'Escola siguin de l'àmbit que siguin:

- Pensament Crític
- Participació
- Educació en perspectiva de Gènere
- Inclusió i Diversitat
- Sostenibilitat

4.2. Línia pedagògica

La línia pedagògica de l'Escola Lliure El Sol es posa de manifest mitjançant la implementació dels següents principis metodològics:

- **En relació amb l'enfocament educatiu:**
 - Realitzar les accions formatives des dels valors que defensem i promovem en el nostre ideari
 - Incidir en el desenvolupament del pensament crític i la capacitat d'analitzar i reflexionar de la persona per tal de fer comprendre el món en tots els seus aspectes i perspectives
 - Fomentar la vocació de servei i la implicació social, posant especial èmfasi en el treball voluntari i altruista que es duu a terme des de l'associacionisme.
- **En relació amb el marc conceptual de la formació:**
 - Cercar en tot moment la màxima qualitat en cadascun dels mitjans que intervenen en l'acció formativa
 - Portar a terme una formació oberta, propera i entenedora, adaptada a les persones participants, a les seves inquietuds i necessitats específiques.
 - Optar per la llibertat de càtedra del professorat en la transmissió de coneixement sense perjudici del consens previ dels continguts a impartir i com element afavoridor de la pluralitat.
 - Combinar diferents tècniques didàctiques per a l'aprenentatge eficaç de continguts mitjançant els quals, a més del "saber" i del "saber fer", es treballi el desenvolupament del "saber ser" i del "saber conviure".
 - Implementar eines i mecanismes de coordinació, suport i acompanyament que possibilitin un millor aprofitament de l'acció formativa.
 - Dotar les formacions de processos i sistemes d'avaluació eficients i eficaços.
 - Fer ús de l'autocrítica constant i estar amatents als nous debats i corrents pedagògics.
- **En relació amb l'execució efectiva de les accions formatives:**
 - Dissenyar les accions formatives seguint criteris de sostenibilitat i d'optimització de recursos.
 - Ús de comunicació inclusiva, tant en el llenguatge escrit com en qualsevol acció comunicativa.

- Emprar el català com a llengua vehicular de docència i promoure el seu ús, com a element de cohesió i, si s'escau, com a nous continguts d'aprenentatge.
- Provocar la coneixença, la comunicació i el diàleg entre l'alumnat. Promoure els espais de treball en grup i d'intercanvi d'experiències.
- Lliurar tots aquells recursos complementaris que facilitin la comprensió i l'aprofundiment de continguts.

4.3. Mètode flexible en el disseny i avaluació de la formació

Els serveis que desenvolupa L'Escola Lliure El Sol s'adapten a les necessitats de les persones beneficiàries ajustant continguts, apropant el servei al territori, dissenyant estratègies de promoció i comunicació, donant suport a la gestió organitzativa, apostant per un suport específic a l'alumnat, facilitant la recerca de pràctiques i promovent la formació contínua i/o ocupacional.

- **Continguts.** Totes les accions que conformen el catàleg d'accions formatives es poden realitzar a demanda i ajustant els continguts a les necessitats específiques de cada cas. També es poden treballar propostes específiques que no estiguin proposades dins del nostre àmbit d'actuació però que requereixin de tècniques didàctiques actives.
- **Territori.** Desenvolupem formació a tot Catalunya i comptem amb centres territorials a Comarques gironines, Catalunya central, Barcelona i Camp de Tarragona . La descentralització territorial permet apropar els serveis de la millor manera possible.
- **Promoció i comunicació.** S'assumeixen tasques de publicitat de les accions formatives a partir de la creació de materials adaptats a les necessitats; es promocionen les accions a través de les xarxes socials i mitjançant bases de dades pròpies.
- **Gestió organitzativa.** L'Escola es pot fer càrrec de totes les tasques administratives i de gestió acadèmiques que es deriven de l'organització d'una acció formativa: atenció personalitzada, inscripcions, preparació de material i aules, tramitació de titulacions oficials, lliurament de carnets, etc.
- **Suport específic a l'alumnat.** L'acompanyament i suport a l'alumne al llarg de l'acció formativa és una part fonamental de l'èxit de l'Escola. Un dels valors afegits és el paper de la tutoria encarregada de donar suport a l'alumnat per tal d'assegurar que s'assoleixen els objectius plantejats per a la formació.
- **Recerca de centre de pràctiques.** Es compta amb una àmplia xarxa d'entitats i projectes locals a través que permet facilitar a l'alumnat la realització de pràctiques arreu del territori.
- **Formació contínua i/o ocupacional.** Adaptació al perfil de l'alumnat mitjançant una oferta de formació adreçada a diferents públics.

5. Com ens organitzem?

Som una cooperativa de serveis de formació d'iniciativa social sense ànim de lucre, que acumula l'experiència de més de 25 anys desenvolupant formació en el món de l'educació en el lleure i l'associacionisme a Catalunya. L'organigrama actual compta amb tres tipologies de sòcies: sòcies de serveis, sòcies col·laboradores i sòcies de treball.

L'assemblea de la cooperativa la conformen les tres tipologies de sòcies existents. El pes recau sobre les sòcies de serveis que ostenten el 75% del vot. El 25% restant queda repartit entre les sòcies col·laboradores (20%) i les sòcies de treball (5). Cada sòcia té un vot.

Més enllà de l'assemblea hi ha la Taula del Pla de Formació espai on les sòcies de serveis fan arribar les seves necessitats i demandes formatives, i la Comissió d'Igualtat que vetlla per implementar accions per promoure la igualtat de gènere a l'organització i de desenvolupar el protocol de prevenció i abordatge de violències masclistes.

El claustre i els espais de participació

Comptem amb un claustre de 150 persones, especialitzades en els diferents àmbits d'actuació: educació, associacionisme i economia social i solidària. Totes les integrants tenen experiència en el món associatiu i educatiu i, per tant, té un coneixement de primera mà de l'àmbit sobre el que fem formació.

La formació permanent del Claustre l'entendem com un fet necessari i natural de tothom que es dedica al món educatiu. El programa de formació de formadors s'anomena Anselm Clavé i s'emmarca en el pla de formació de l'Escola Lliure el Sol.

Els espais de participació del claustre son:

- **Trobades de claustre:** Espai de debat, reflexió i formació pedagògica sobre l'acció formativa que desenvolupa l'Escola Lliure el Sol SCCL. Es programen 3 trobades anuals amb diferents formats (cap de setmana, dissabte i divendres tarda) per facilitar l'assistència de les màximes formadores possibles. En aquestes trobades s'aprofita per compartir informacions rellevants pel claustre i per generar espais de coneixença i cohesió.
- **Grups de Treball:** grups autònoms de treball sobre una temàtica concreta amb una durada d'un any i amb un/a membre del claustre que n'assumeix la coordinació i el vincle amb l'equip tècnic. L'objectiu dels Grups de Treball és acabar desenvolupant un producte per poder compartir amb el claustre.
- **Equips de programa:** grups de treball de cada programa del Pla de Formació (Marta Mata, Teresa Claramunt, Anselm Clavé i Joan Sales) formats per formadores del claustre.
- **Aula virtual:** Espai on es penja i comparteix tota la documentació de referència necessària per al bon desenvolupament de la tasca de formador/a

Normativa

Som una **escola reconeguda per la Generalitat de Catalunya** com a escola de formació d'educadors/es en el lleure infantil i juvenil.

Som una escola inscrita al **Registre Estatal d'Entitats de Formació** per impartir formació professional per a la ocupació en les diferents modalitats previstes en el Catàleg d'acord amb el que estableix la Llei 30/2015 de 9 de setembre amb la que es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació.

Gestionem la formació seguin un sistema de Gestió de la Qualitat (SGQ) implantat al llarg de l'any 2016, com a eina de definició de la política i la planificació, orientada a la millora continuada. El SGQ està acreditat en compliment de la **norma ISO 9001:2015**.

Formem part de **Pam a Pam** en tant que iniciativa que compleix amb els requisits de l'economia social i solidària i realitzem cada any l'auditoria social del **Balanç Social**.